

Cena ogłoszeń: na 1-cj stronie za wiersz petiłow 60 kop. na III-cj stronie — 30 kop. na IV-cj stronie — 20 kop. nadesłane za wiersz. garmontowy — 1 rub. Drobne ogłoszenia po 3 kop. za wyraz. Załączenia po 3 rub. od tysiąca.

Redakcja i Administracja mieszczą się pod № 1-ym przy ul. Krzywcy w Sosnowcu. — Telefon №. 298

Adres dla listów i depesz „Iskra” Sosnowiec.

# ISKRA

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata wynosi: z przesyłką pocztową rocznie rb. 9.00 — półrocznie 4.50 — kwartalnie 2.25 — miesięcznie 75 kop., z przesyłką pocztową 1 m. 80 f. miesięcznie. Cena numeru pojedynczego — 10 groszy.

Redakcja otwarta od 8 r. do 7 w. — Rękopiśm nadanych redakcji nie zwraca.

Oddziały w łasne: w Będzinie Małachowskiego 9, w Dąbrowie Sienkiewicza 6, i w Zawierciu

## Socjalizm wobec sprawy polskiej.

III

Pierwsza organizacja socjalistyczna w Polsce, dzięki wpływom i naśladownictwu socjalizmu rosyjskiego, nosiła cechy anty narodowe. „Proletariat” w swoim programie z 1882 r. powiada: „kiedy zaślepieni narodowo religijną nieświadomością robotnicy miejscy szli pod sztandary aprzywilejowanych bez żadnej pamięci na swój interes, ludność rolnicza tymczasem dała się oszukać rządowi, który w stronę jej klasowego interesu fałszywie uderzył”. W dalszym ciągu tenże program powiada: „Wyzwolenie się tedy od wpływów klas aprzywilejowanych, rządów i tradycji narodowych musi nie odbicie poprzedzić wszelki ruch, któryby miał prawo zaliczyć się do szeregu nowożytnych ruchów ludowych”. Propagatorzy socjalizmu owych czasów postawili na jednej linii udział robotników w powstaniu styczniowym z wiernopoddańczością chłopów.

Absurd, porównujący robotnika powstańca z wiernopoddańszym chłopem został przez jednego z przewodców S.D., Kamieńskiego, powtórzony w roku ubiegłym. Owa zaś zasada o wyzwolenia się przedewszystkiem od wpływów klas aprzywilejowanych, rządów i tradycji narodowych, pomimo zawodów i swej niewłaściwości, znajduje zwolenników w S. D. Królestwa Polskiego i Litwy oraz w lewicy socjalistycznej. Zapelną ignorancję sprawy narodowej, a wysławiania natomiast konieczności rozwiązania kwestji społecznej w drodze rewolucyjnego przewrotu — oto cała mądrość naszych grup socjalistycznych.

W chwili obecnej, wobec narastającego wysunięcia sprawy polskiej, esdecja z aporem godnym lepszej sprawy wysuwa jedynie dla Polaki radę: organizować wołanie (do Rosji), czyli

wyrzeczenie się raz na zawsze samodzielną egzystencji narodowej. Draga grapo, lewica socjalistyczna, sprawę polską stawia na równi ze sprawą Armenji, Alzacji i Lotaryngji i t. p., zarazem protestując przeciwko naruszeniu perskiej niepodległości. Lewica rzuciła frazes o samodzielnieniu kraju (autonomji) przy Rosji i na tem konie.

Gdyby dwie powyższe grupy na tej ignorancji sprawy polskiej poprzestały, możnaby przejść nad nią do porządku. Jednak socjalizm rżkomo polski tych dwóch grup w istocie moskaleńskich wobec socjalizmu zagranicznego odgrywa rolę wyłącznego informatora. Wprowadzić stosunki z ośrodkiem zagranicznymi są utrudnione, miałyby one dla nas jedno realne znaczenie, gdyby wpływ na opinię zagraniczną w celu właściwego traktowania sprawy polskiej.

Tymczasem wszelkie głosy inspirowane z Polski w prasie socjalistycznej zagranicą są zaprzeczeniem istotnych dążeń politycznych warstwy robotniczej. Przypomnieć warto, że kiedy jeden z przewodców t. zw. socjalistów polskich, Jedko, w celu nawiązania stosunków z socjalistami niemieckimi i szwedzkimi w swoim czasie odwiedził te kraje, mimo większego pokrewieństwa ideowego został zignorowany na rzecz innych grup. Organ S. D. szwedzkiej wydrokował w następstwie credo polityczne lewicy, która siliła się przekonać towarzyszy skandynawskich, że robotnik polski w zupełności zadowolony jest autonomją przy Rosji, w Niemczech zaś milej są widziani zwolennicy organicznego wcielenia Polski do Rosji lub zwolennicy samodzielnienia kraju, co właściwie przypisać należy dawnemu zbliżeniu się naszych grup międzynarodowych do S. D. niemieckiej.

Znaną zaś propagandę Róży Luksemburg w zwalozonia idei niepodległości Polski na łamach

prasy socjalistycznej w Niemczech i Francji stara się zastąpić tarnowski jej rodak, Sobensohn (Radek), monopolista i plenipotent S. D. na Szwajcarję, który niedawno nawet wystąpił w obronie pokrzywdzonej Rosji, ponieważ proklamowanie Królestwa Polskiego i tworzenie armji polskiej jest sprzeczne z prawem międzynarodowym(?).

Widzimy więc, że partje socjalistyczne, ignorując sprawę polską, nie tylko dla niej nie robią, tam gdzieby ta robota mogła poskoczyć, a mianowicie na terenie zagranicznym, przez oddziaływanie na ogół partji socjalistycznych w dachu uznania naszych przyrodzonych i historycznych praw do niepodległego bytu, ale wszędzie jej szkodzą, zwalozając ją na korzyść Rosji, której częściej składową w usiłowaniach społecznych ma być Polska.

A. F.

## Położenie w Szwecji.

Przed kilka tygodniami telegramy doniosły, że „połączone izby parlamentu szwedzkiego przyjsły 187 głosami przeciwko 172 ochwalony przez izbę drugą wniosek udzielenia rządowi kredytu w sumie 10 milionów koron na pokrycie kosztów utrzymania neutralności Szwecji, zamiast 50 milionów, żądanych przez gabinet Hammerskjöld’a”.

Wynik taki już wtedy postawił rząd szwedzki w bardzo trudnym położeniu.

Rzeczowa strona sprawy przedstawia się pozornie prosto. Ostatnie wydarzenia wojenno-międzynarodowe wytworzyły i dla Szwecji sytuację ciężką, zwłaszcza wobec nowych żądań angielskich i rosyjskich, tyżących się przewoza przez Szwecję różnych towarów, a między nimi i amunicji. To zniechęciło gabinet do zażądania kredytu na „ochronę neutralności” w wysokości 30 milionów koron. Iaba pierwsza kredyt ten przyjęła, izba druga go odrzuciła. Aby wyjść z sytuacji, zwołano zgodnie z konstytucją — połączone posiedzenie obu izb.

Izby opowiedziały się za zmniejszeniem kredytu, czyli za odchyleniem szwedzkiej neutralności na korzyść Anglii i Rosji. Odchylenie to wyraża się w tolerowanie przewoza przez Szwecję środków wojennych. Pisma niemieckie pisały, że przesilenia ministerjalne wynikały na tle walki między premierem a ministrem spraw zagranicznych, Wallenbergiem, który zdradzał sympatję ku koalicji, przynajmniej pod względem gospodarczym.

Jedno z pism szwedzkich „Stockholm Dagblad”, zaraz po owej znamiennej ochwale połączonych izb wypowiedziało na dzieję, że Szwecja poprze jednolicie i moono rząd, gdy nadziejcie chwila niebezpieczeństwa, a być może że dzień ten jest bliższy, niż wszyscy sądzą. Nie będzimy się bawili w pro-roetwa, jesteśmy jednak także przekonani, że Szwecja może z godziny na godzinę stanąć w obliczu decyzji, która zapewni niezależność lub zależność jej przyszłości. Im lepiej Szwecja jest uzbrojona, tem lepiej wypadnie decyzja. Dla nieprzyjaciół naszych zaopatrzenie Rosji w amunicję jest kwestją życia, i oni uczynią wszystko, aby zapewnić sobie połączenie przez Szwecję. Każde astępstwo Szwecji będzie oznaczalo atak na niepodległość Szwecji”.

Jeżeli obecna zmiana gabinetu szwedzkiego była dalszym etapem walki między koalicyonistami a neutralistami, to istotnie apadek Hammerskjöld’a stanowił znamienny zwrot Szwecji na drogę albo przymasa angielskiego, albo dobrowolnego uzależnienia się na korzyść koalicji.

## Carskie Sioto.

Wokół pałacu carsko-sielskiego, który tak często był widownią wielkich wydarzeń, skupia się zainteresowanie ogólne. Carskie Sioto, tj. „miasto carów” jest miastem liczącym około 30,000 mieszkańców. Połączone je z Petersburgiem najstarszą rosyjską koleją żelazną. Pałac carski w Carskim Siocie — letniej rezydencji cara — powstał z małej osady, założonej przez Piotra Wielkiego. Składa się z prastarego parku i wielkiego pałacu, oraz z górnej części nowego parku i pałacu letniego. Elżbieta wybudowała wielki pałac w r. 1744,

później Katarzyna II ozdobiła go przepychem, kosztującym miliony. Było to jej ulubione miejsce pobytu. Wspaniałe są sale barsztynowa, lazarowa oraz srebrna o iście wsehodalim zbytku. Sala barsztynowa, tak zw. „jantarskiej sali” jest darcem Fryderyka Wielkiego. Cefe urządzenie, meble i ornamentacje sienne są wykładane drogoceennym barsztynem o złotym połysku. Z pałacem łączy się słynna galerja marmarowa o dwóch piętrach; ogród wiszący spoczywający na sklepienem przybadowaniu przytyka do galerji. W górnej części parku znajduje się pałac letni, wybudowany przez Aleksandra I, z cennymi obrazami, chińska wioska z pagorą i sztuczne rany gotyckiego bąrgu, w którego kaplicy ustawiono słynny posąg Chrystusa, wykonany przez Danneekera. Z innych rzeczy godnych widzenia znajdują się jeszcze w parkach carsko-sielskich most ze syberyjskiego marmaru, położony na dwóch jeziorach, sławna statua Najady, starofrankoński eremitaż, dawny ogród Katarzyny II i jezioro z wyspą łabędzią i salą koncertową. Wspaniały jest też złączony jak tryumfalny, postawiony przez Aleksandra I z rosyjskim i faneuskim napisem: „Drogim towarzyszom broni”. Z powodu zdrowego, wysokiego położenia jest Carskie Sioto, posiadające ogromną kolonję „doozy” (mieszkań letnich); alu bionem w czasie lata miejscem pobytu bogatych mieszkańców Petersburga.



DR.

**K. Suchodolski**

powrócił.

Przyjmuje od 3 i pół do 4 i pół  
Chemiczna № 2.







automatach gazowych. Z jedne go kilograma cynku wybitych zostanie 310 dziesięciofenygowek. Nowe te monety wycofane zostaną z obrotu z końcem wojny.

Lenin Kontra Kerenski. Wrogi stanowisko wobec rządu rewolucyjnego zajął nieprzejednany odłam socjalnej demokracji rosyjskiej, t. zw. bolszewicy. Ba wiący w Szwajcarii wódz ich Lenin, wysłał do Rosji telegram takiej treści: „Taktyka nasza winna być bezwzględnie naciskać. Żadnego poparcia nowego rządu, a przede wszystkim Kerenskiego. Bądźcie szczeni, uzbrojenie proletariatu jest jedyną gwarancją bezpośrednio wyborów do konstytuancyjnych narodowej. Żadnego zbliżenia do innych stronnictw!”

Miljakow i Kerenski. Z chwilą wybuchu rewolucji rosyjskiej obwieszczaono prawie powszechnie Miljakowa jako najwyświeższego obecnie męża stanu w Rosji. Teraz jednak pokazuje się coraz jaśniej, iż właściwym kierownikiem polityki dzisiejszej w Rosji nie jest Miljakow, lecz Kerenski.

„Z Bożą pomocą.“ Z Bożą pomocą Rosja wstąpiła na nową drogę historyczną swego życia państwowego. Takim zwrotem rozpoczyna się odezwa gen. Brusilowa do wojsk. A więc z pomocą Bożą obalono cara, który był głową „kościółki prawosławnej”. Osobliwą teologję mają generałowie rosyjscy! Wczoraj powoływali się na opatrność w osobie cara, dziś widzą palec opatrności w rewolucji, której nieszczęście uleża muszą.

Równouprawienie kobiet. Biuro Reutersa dowiadujemy się z Petersburga, iż rząd postanowił udostępnić kobietom wszystkie urzędy, nie wyłączając stanowisk ministerjalnych.

Rewizja procesu Bejlisa. Bardzo korzystne wrażenie w kołach żydowskich wywołał fakt, że minister sprawiedliwości, Kerenski, nakazał przeprowadzenie rewizji procesu o mord rytualny przeciw Bejlisowi. — Główny oskarżyciel w tym procesie, prokurator Wippel, został aresztowany. O ile nam wiadomo, znajduje się oskarżony Bejlis w Palestynie. Występujący w charakterze rzeczoznawcy ks. Pranaszisz zmarł przed kilku tygodniami w Petersburgu.

Jeszcze 57, 000 psów w Wiedniu. Podniesienie opłaty od psów na 20 k. spowodowało zmniejszenie liczby tych czworonogów. Podczas gdy jeszcze w roku ubiegłym wydano dla psów 60,000 odznak, wydano w roku bieżącym tylko 57,000. Należy się spodziewać, iż w roku bieżącym liczba psów jeszcze dalej zmaleje.

Ośmiogodzinny dzień pracy. Komitet robotniczy, w porozumieniu z przemysłowcami okręgu petersburskiego, zaprowadził we wszystkich warsztatach ośmiogodzinny dzień pracy. Reforma ta ma być także wprowadzona w całej Rosji. Carowicz Aleksy. Dzienniki rosyjskie do

noszą, że b. carewicz ma jechać do Norwegji, na co jednak potrzebne jest zezwolenie rządu tymczasowego.

Żyzi członkami Senatu rządzącego. Z Petersburga do Kopenhagi donoszą: Adwokat żydowski Rubenberg i Winberg zostali zamianowani członkami senatu rządzącego.

Otlary.

(Złożone bezp. w Adm. „Iskry“). Jan Szostek składa 10 rb. na biednych do uznania redakcji.

Odpowiedzi Redakcji.

Prof. L. Wawrzyłowicz w Częstochowie. Odnośnie ewentualnych prac z zakresu historii i literatury muzycznej — prosimy. Co zaś do wzmianek, o nowych wydawnictwach księgarńi Wendego, to najlepszym w tym wypadku sposobem jest bezpośrednio skomunikowanie się.

W - ny Comak w Będzinie. „Pregnicie“ — jest ładnym wierszem, pomimo to jednak do naszego pisma nie nadoje się. Rękopis do zwrotu.

W - ny S. B. „Rekoncencja na froncie zachodnim“ była już na łamach naszego pisma we właściwym czasie omawiana, przeto artykuła Szan. Pana nie zamieścimy, zresztą artykułów anonimowych nie zamieszczamy. Rękopis do zwrotu.

Z ostatniej chwili.

Wojna Ameryki z Niemcami.

Żądanie wypowiedzenia wojny.

BERLIN. 3 kwietnia. Biuro Reutersa donosi z Waszyngtonu, iż Wilson zażądał we wtorek od kongresu ogłoszenia, że Stany Zjednoczone i Niemcy znajdują się na stopie wojennej.



Nasiona

warzywne, pastewne i kwiatowe poleca skład Zaleskiego w Będzinie.

W teatrze Zimowym odbędą się w drugiej połowie Kwietnia Dwa koncerty Dyrektora Warsz. Konserwatorium Stanisława Barcewicza. Od 10 Kwietnia bilety nabyć można w cukierni W-go Ciechanowskiego Codziennie od godz. 4-ej po południu.

Ważne dla rzemieślników budowlanych! Przy istniejących Kursach Monterkich, gmach szkoły Wyższej Realonej im. Staszycy, projektuje się otworzyć Kursy wieczorne dla murarzy, cieśli i stolarzy.

NASIONA Komisja Zakupu Żywności w Sosnowcu ul. 3 Maja № 16 wydaje nasiona tylko do zasiewu. Marchew karottę czerwoną po Mk. 69 za 1 Kg.

„Koronowani Królobójcy Rosyjscy“ Krwawa regenta — Po trupach do samowładztwa — Antychryst szaleje — Piotr synbójca — Piotr w szponach carcy — Zamach stanu Mienszykowa — Rozpustne dziecko na tronie — Walka linii kobiecych — Dalsza serja zamachów stanu — Zdetronizowanie niemowlęcia — Dwudziestolecie trnogi — Śmierć Piotra III — Meżobójczy i rozpustnik na tronie — Śmierć Iwana — Śmierć Tarakanowej — Syn przeciw matce, matka przeciw synowi — Zakończenie Pawła — Głos sumienia — Zakończenie.

M. Bartnikowa. Poleca na sezon szkolny podręczniki do wszystkich szkół Zagł. Materiały piśmienne w wielkim wyborze. Zeszyty szkolne po cenach umiarkowanych. — Sosnowiec Newcepeńska 23. —

Wielka wysprzedaż mebli 15 kredensów, 50 par szaf, 100 par łóżek dębowych i żelaznych, 500 krzeseł, 8 pokoi salowych mebli, otomany, stoły, biurka, maszyny do pisania, prasa do kopjowania, i wiele różnych ładnych i pożytecznych mebli oraz Gramofony, Pathafony, płyty.

Leharz - Dentysta A. Ingster przeprowadził się na ul. Warszawską № 10. dom — Pachtera I piętro. Przyjmuje od 9 1/2 — 12 w południu od 2 pp. do 7 wieczorem.

SZCZEPNIENIE ospy ochronnej, świeżej krowianki odbywa się codziennie od 4 do 6 po poł. Biednym za pół ceny), w soboty (każdego tygodnia) od do 6 po południu.

Drobne ogłoszenia Młoda inteligentna osoba poszukuje zajęcia kasyjki, w księgarni, w gospodarstwie lub zaopiekowaniem się starszą chorą osobą. Najchętniej na wyjazd. Wiadomość w „Iskrze“.

Uczennica 5 klasy szkoły handlowej żeńskiej poszukuje lekcji lub korepetycji. Wiadomość w „Iskrze“.

Kantorowa posiadająca cokolwiek buchalterję, potrzebna zaraz na wyjazd do Włocławka. Blizsze szczegóły w aptece W. Kwiecień Bedzin, pomiędzy 2 i pół — 3 i pół pp.

Nadszedł świeży transport wódlin, serów i masła. Dębrowska, Kościuszki 16. Zakład ogrodniczy A. Kruszynskiego w Będzinie. Poszedł w niedzielę popołudniu do „Gorska“ i nie wrócił. Proszę odprowadzić lub zawiadomić Wiktorję Paduch, Hotel „Mocno pol“, Będzin.